

marianne bydlení

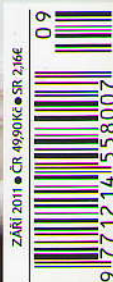
VYHRAJTE!

ŽIDLI TON Č. 14, ŠÁLKY
NA ESPRESO NEBO
ZLATÝ POLŠTÁŘ

ZÁŘÍ 2011 49,90 Kč

128 změn pro radost

- **TAPETUJTE!**
STĚNY, SKŘÍNĚ
I STÍNIDLA
- **ZACHRAŇUJTE!**
STARÉ ŽIDLE I ŠICÍ STROJ
- **NATÍREJTE!**
PODLAHY I STOLY

**NÁVRAT
PAPINÁKU**
VŠE O HRNCI, KTERÝ
BUDETE MILOVAT

SLEVY AŽ 50%

dny marianne

KUPONY NAJDETE UVNITŘ ČASOPISU » PLATÍ V CELÉ ČR A SR!
» PÁTEK AŽ NEDĚLE 9.–11. ZÁŘÍ

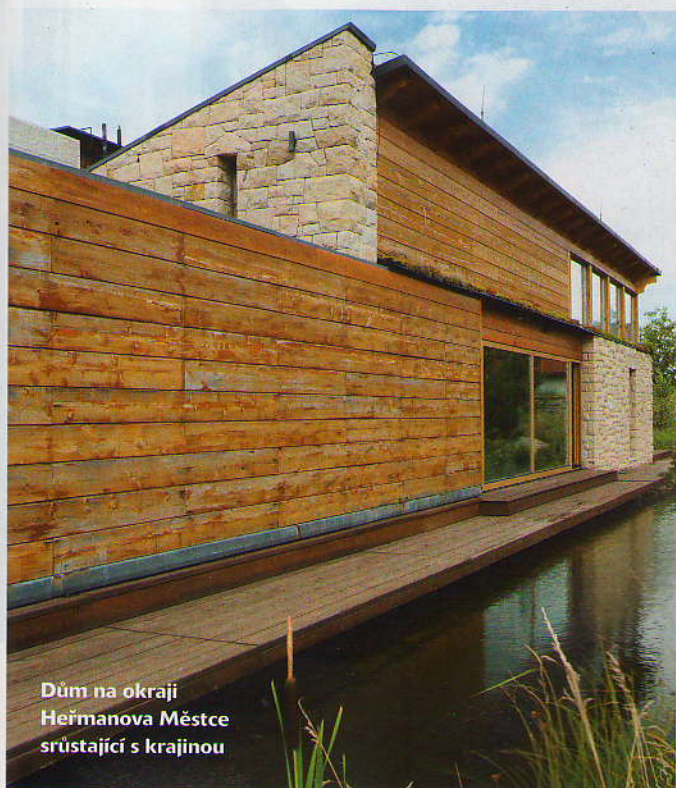
SUPER TASKY!

KOPÍRÁTOR
PRO JAMIEHO

Posedlí přírodou

Našli jsme tři rodiny, které se odstěhovaly blíž přírodě. Udělaly to tak ohleduplně, že tráva rostla dál a zvířata se klidně pásla. Příroda s důvěrou překročila práh jejich stavení a zůstala natrvalo.

PŘIPRAVILA HANA DOLEŽALOVÁ | FOTO LINA NÉMETH

Dům na okraji
Heřmanova Městce
srůstající s krajinou

Česká variace
na mongolskou jurtu
postavená ve Valči

U lidí, které jsme navštívili, se vztah k přírodě projevuje neokázale, zato vytrvale. Jsou nadaní schopnostmi, které byly pro minulé generace samozřejmostí, ale které jsme díky civilizaci ztratili. Nikdy se nenudí, protože umějí naslouchat řeči zvířat. Nepotřebují rádio, protože když nastane ticho, netrpí pocitem, že se zblázní. Odolávají vrtochům počasí a v noci spí, i když kolem kuňká hejno žab a bečí stádo ovcí. Se smyslem pro bydlení v přírodě a s přírodou si také pořídili svá obydlí. >

Těchonická fara zrekonstruovaná
s ohledem na přírodu i minulost

Vlna izoluje jen nepatrně hůř než běžně používaná izolace zvaná kamenná vlna. I když zvlhne, klesá její izolační schopnost jen o 50%. Pak ale vyschne a izoluje znovu jako předtím.

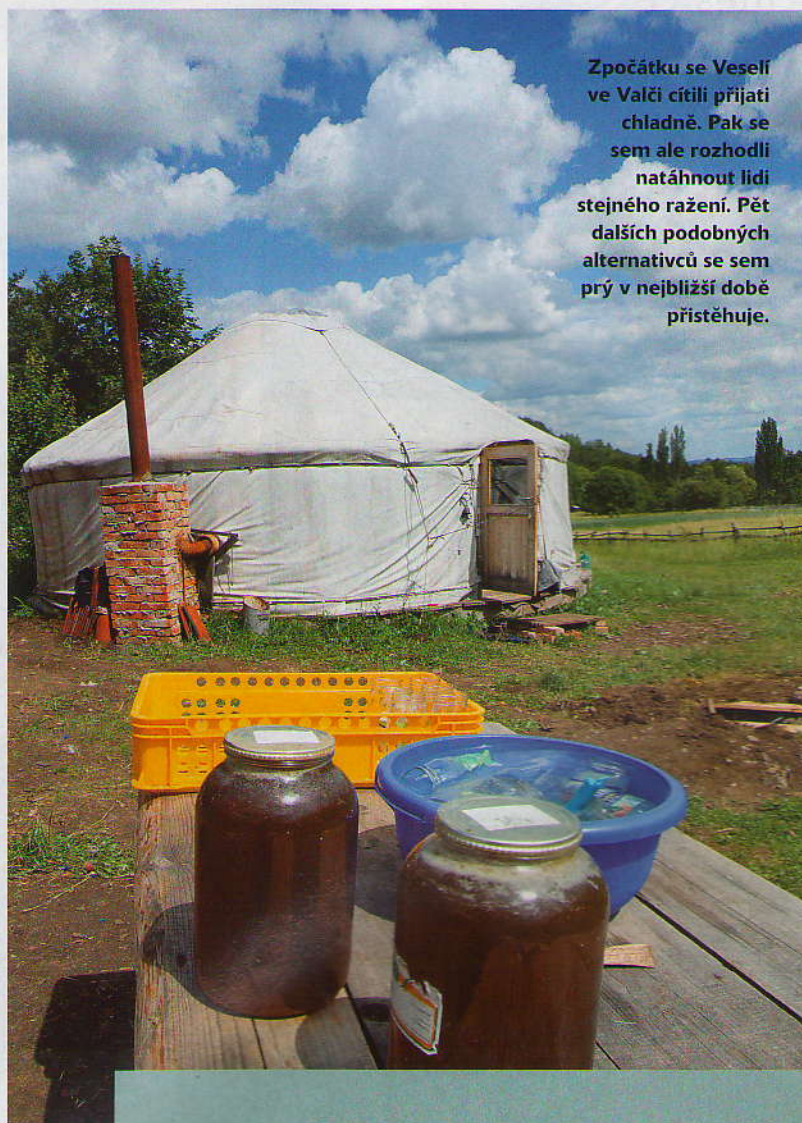
Ovcím blíž

Chovatelé Lenka a Vojtěch Veselí se odstěhovali do jurty, aby se po nocích nemuseli obávat o osud stáda ovcí.

Na nocování ve výšce si hlavně Lenka, která má divoké spaní, pár týdnů zvykala

Zpočátku se Veselí ve Valči cítili přijati chladně. Pak se sem ale rozhodli natáhnout lidi stejného ražení. Pět dalších podobných alternativců se sem prý v nejbližší době přistěhuje.

Kdo tu bydlí?

Manželé Veselí chovají ovce, včely a v rámci ekologických projektů provádějí osvětu. Vojtěch je původní profesí evangelický farář. „Pracoval jsem v kanceláři u stolu, výsledky práce nebyly hmatatelné, dostal jsem zaplacen, platil jsem nájem, energie, vodu... Když jsem si to spočítal, zjistil jsem, že si svobodně rozhoduju jen o pětině příjmů. Na venkově je to jiné. Peněz nám rukama projde mnohem méně, ale funguje tu výměnný obchod. Nakonec zjistíte, že potřebujete teplo, sucho, jídlo a bezpečí. Já jsem si vlastně nesnil o farmě. Přál jsem si, aby mě – když nebudu liný – uživilo moje vlastní hospodářství. A protože nejsem poustevnícký typ, chtěl jsem ze závislosti na systému vystoupit inspirativním způsobem.“ Lenka, která vystudovala vysokou zemědělskou, dodává: „Dřív jsem pracovala v neziskovce v Německu, ale říkala jsem si, že nechci jen donekonečna školit zemědělce a pak si u nich kupovat sýr...“ >

I s jehňaty tu chovají padesát ovcí. Pět z nich momentálně dojí a denně od nich mají šest litrů mléka.

Kamna, která topí a dá se na nich i vařit a péct, dostali Veselí jako svatební dar od Lenčina tatínka

Být chvíli out

Když manželé Veselí v jurtě začínali, měli k dispozici jen multifunkční umyvadlo, kam se voda musela nosit. Pak začali využívat pramen nalezený v lese, odkud voda samospádem dotekla až k nim domů. Nostalgicky vzpomínají i na dobu před zavedením elektřiny. Právě romantika při svíčkách a bez internetu vzala zaslavě. Po roce začali budovat koupelnu, pořídili si vysavač. Nakonec znovu odpojili internet. „Odváděl nás od možnosti sednout si, povídat nebo dělat něco nepracovního. Máte-li práci jako koníčka, neodoláte, abyste si ji občas nepřinesli domů,“ vysvětluje Lenka.

Všedesátých letech přišel můj táta do Valče jako student architektury dělat zaměření na zámku a spolu s kamarády objevil místní kraj. Domluvili se a společně koupili chalupu na návsi, kde během studia vysoké školy pořádali mejdany. Když je to přestalo bavit, prodali dům dědovi, který ho pak odkázal tetě. Prožil jsem tu velkou část svého dětství, a když jsem se před třemi lety vrátil z Irsku rozhodnutý odejít na venkov, přestěhoval jsem se do té chalupy a začal shánět pozemek, kde bychom mohli chovat ovce,“ vypráví Vojtěch Veselý, který spolu se svou ženou Len-

V boudě je schovaná chladnička, která uvnitř stanu majitele rušila. Vzniká tu koupelna s vanou a tekoucí studenou a teplou vodou.

kou momentálně obhospodařuje jeden hektar vlastní a čtyři má pronajaté. „Zpočátku jsme k ovčím museli docházet deset minut pěšky. Každý večer, když jsme se vraceli spát do chalupy, jsme se báli, jestli bude všechno v pořádku. Ovce sice nepotřebují žádnou velkou asistenci, dokonce ani když rodí, ale lidskou přirozeností jsou obavy. A těch deset minut je příliš velká vzdálenost na to, aby to člověk mohl uhlídat. Proto jsme si postavili jurtu na pastvině, abychom byli blíž,“ vysvětluje Vojtěch. Ještě přede dvěma lety prý byli v Čechách dohledatelní jen dva lidé, kteří žili v jurtě natrvalo. Existují tu dvě tři dílny, které vám ji postaví od tří set tisíc korun, >

Domácnost je sice zařízená
ve stylu „co kdo přinesl“,
ale působí přátelsky
a pohostinně. Barevné látky
na stropě vytvářejí unikátní
barevnou atmosféru.

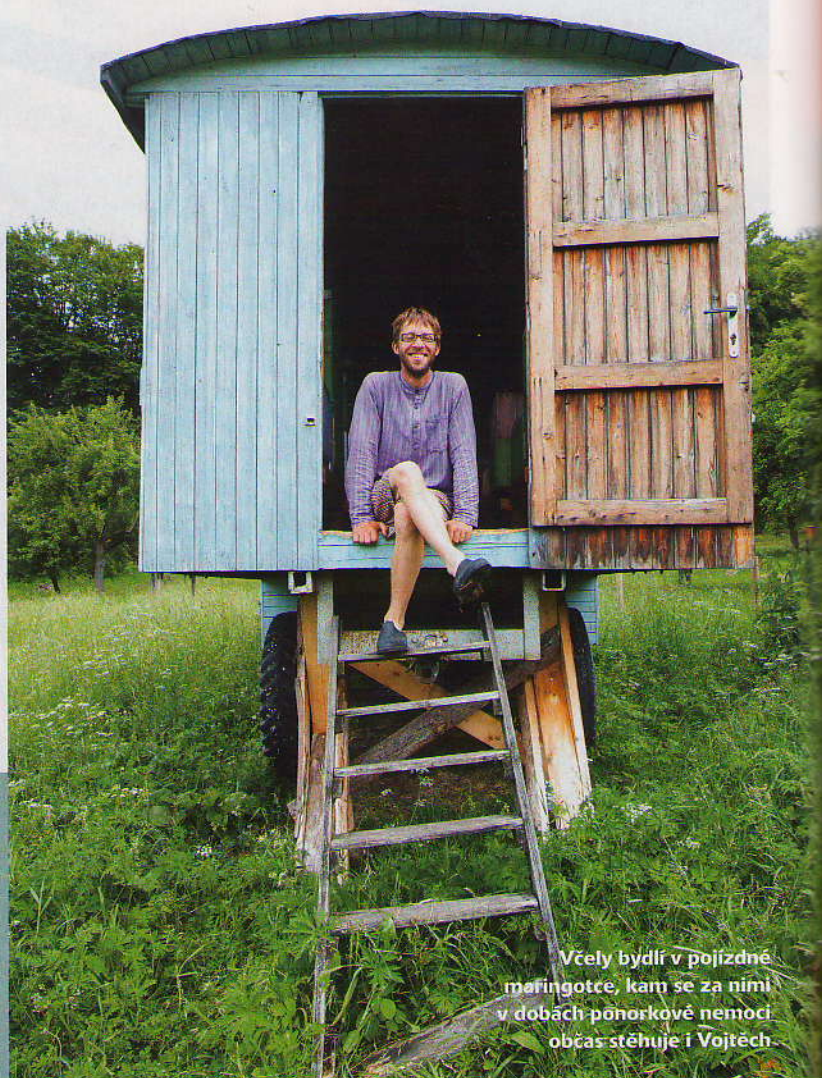
V polní kuchyni se stravují dobrovolníci z různých koutů světa, kteří sem přes léto jezdí pomáhat za byt a stravu

Má hlava je včelín

Loni během první zimy chtěli Lenka s Vojtěchem hlavně všem dokázat, že je v jurtě teplo, a tak snášeli chlad a nepohodu hrdinně. Všechno bylo nové, romantické a zábavné. Teprve letos v dlouhém období se spoustou sněhu si uvědomili, jak je prostor, ve kterém žijí, limitující. Zima představuje skutečnou zkoušku ohněm, protože naléhavě vyvstane potřeba osobního soukromí. Zjara Vojtěch čas od času provozuje apís terapii, Lenka ale tvrdí, že spíš trucuje. Vojtěch totiž občas přespí na provizorní matraci na zemi uvnitř včelína, protože říká, že ho to nabíjí energií. „Je tam tři sta tisíc včel, svěřuju se jim a ony mi rozumějí,“ směje se Vojtěch.

můžete ale mít i nadstandardní provedení s jádrem a koupelnou. To ale není případ Veselých. „Naše jurta vznikla rychle. V srpnu nebo v září jsme se rozhodli, že sem na tu louku jdeme, a v listopadu už jsme bydleli,“ vzpomíná Vojtěch. „Na jurtě nás lákalo, že jsme schopni si ji postavit sami a rychle, dá se zaizolovat a vyhřát. Tvoří ji dřevěná podlaha a konstrukce, která je krytá nepromokavým plátnem ošetřeným včelím voskem. Izolační vrstvu tvoří ovčí vlna vlastní provenience. Líbí se nám kruhovitý tvar. V garsoniére o stejné velikosti by se člověk cítil stísněný. Tady když sedíme kolem stolu, máme pocit, že jsme v jídelně. Když po jídle myjeme

Včely bydlí v pojízdné marigotce, kam se za nimi v dobách ponorkové nemoci občas stěhuje i Vojtěch

Lenka absolvovala kurz výroby sýrů, na rady navíc chodí k okolním spřáteleným gurmánkám

nádobí, zdá se nám, že celý prostor slouží k mytí.“ V jejich případě se víc než o pravou mongolskou jurtu jedná o variaci na pomezí stanu, marigotky a obydlí pevně spojeného se zemí. Nemusí být zkolaudovaná, ani mít číslo popisné. „Správně bychom se po měsíci měli alespoň o metr posunout jako kočovníci. Za pomoci deseti kamarádů bychom to zvládli, zatím to po nás ale nikdo nechtěl. Pokud bychom se jednou odhodlali ke stavbě domu, pustili bychom se asi tamhle uprostřed té louky do kruhové hrázdenky z domácích přírodních materiálů. Momentálně budeme rádi, když dokončíme koupelnu a konečně si ji užijeme.“ ●